

Izkhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Cena: Z celoletno 36 K, za pol leta 18 kron, za četrt leta 9 K, za 1 mesec 3 krona. Posamezna številka stane 40 vinarjev. Na pismene naročbe brez pošiljate denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne-frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strossmayerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 30 v od 1 mm, za poslana, nanašanja občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. 50 v od 1 mm, za reklamne notice med tekstom 2 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 4 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Dr. V. KUKOVČE:

Kaj pomeni nova vlada kraljestva SHS.

(Iz poročila na zboru krajevne organizacije JDS v Celju 18. avgusta 1919.)

Ali je res obžalovati, da ni prišlo do koncentracijske vlade? Ali je kriva nestrpnost demokratske zajednice in njena vladeželjnost? Ali bode se koalicijska samih demokratov s socialisti mogla držati? V katerem oziru nam jamči program nove vlade za izboljšanje javne uprave? Ktere državno-pravne posledice bode imel boj demokratov s konservativci? Kak pomen ima novi položaj za razmerje moči strank v Sloveniji?

Vsa ta vprašanja so pereča in so na dnevnem redu. Očita se nam pred vsem, da se ni resno hotelo sodelovanja z radikalci, narodnim in jugoslovanskim klubom. Gotovo je, da se demokratom ni zdelo mogoče v tem smislu želeti sodelovanja radikalcev, kakor se je isto pojavljalo zadnje mesece. Če je Stojan Protič kot minister-ski predsednik sprejemal dan na dan odposlanstva nasprotnikov agrarne reforme, ko je ta reforma najaktualnejše socijalno vprašanje, je pač razumljivo, da si nadaljevanja tega postopka ni mogla želeti demokratska stranka, katere član in zaupnik je po soglasnem sklepu iste vlade izvajal to reformo. Kakšno sodelovanje, če je Protičeva stranka naravnost spremenila prej odobreno tozadevno stališče! Če bi demokratska stranka pustila pasti agrarno reformo, odrekla bi se glavni točki svojega programa. — Nad pol leta vodil je Momčilo Ninčič finance. Pustil je v svojem ministerstvu nad 30.000 nerešenih aktov. Sklepov ministerskega sveta o valuti ni reševal, ker so mu nasprotovali podrejeni činitelji. Stvarne ugovore »liberalnih« Slovencev je zavračal z očitki protidržavnosti istih. Ko bi bil moral biti zadovoljen, da se ga ni klicalo na odgovor zaradi sumljive nemarnosti visokih činiteljev finančne uprave, zaradi nastavljanja sorodnikov itd., mislil je, da je dobro opravil, če je slovenske dobavitelje vojaških potrebščin dolžil, da preprečujejo zedinjenje armade. Če bi naj bilo v tem oziru vse pri starem ostalo, potem se pač more pritrčiti dr. Korošcu, da nam ni bilo resno za sporazum na taki podlagi. Saj bi se bližali s tem postopkom grozovitemu polomu. Nazori konservativcev in demokratov so si bili tu toliko nasprotni, da je moral en del stvarno odnehati, ali pa nasprotna

stran prevzeti odgovornost za vlado sama. Iz stališča državnega interesa ni obžalovati, če se ogenj in voda nista mogla sprizniti.

Ako ima kaka politična stranka, kakor v našem slučaju demokratska zajednica, prepričanje, da po njenem programu javni položaj more ugodno in temeljito izboljšati, tedaj se ne sme pomišljati meriti svoje moči s politično nasprotno skupino. Vladeželjnost v tem slučaju ni graje vredna, ampak bi zgodovina baš nasprotno morala izreči najostrejšo obsodbo nad stranko, ki ni čutila v sebi dovolj odločnosti izpostaviti se odločitvi, da v boju za svoj program ali zmaga ali propade. Življenjski cilj političnih strank je bil in bode izbojevati svojim načelom uspeh. Nositelji idej v stranki niso le opravičeni v to svrhu polastiti se vlade, ampak so to dolžni stranki in narodu. Prepričani smo, da je udejstvovanje programa edinstvenosti nujna državna zadeva. Vidimo na vseh koncih in krajih, da se dobri narod zastruplja z vzbujanjem želje po razdružitvi. Dolžnost je, protiviti se, če treba z napetjem vseh sil, da se delo takih strank onemogoči, naj se imenujejo frankovci ali radičevci ali narodni klub ali radikalci. Ali zmaga razcepljenosti ali ujedinitvenosti, to vprašanje je prezele, da bi ga pustili še dalje dozorevati. Čimpreje odločitev pade, tem manjša škoda zadene narod. Če to hočemo, ni to nestrpnost, ampak naša volja, ravnati se po svojem prepričanju za edinstvenost in popuščati v smeri avtonomije le, v kolikor ne trpi prva.

Ako je prišlo do sodelovanja med demokrati in socijalnimi demokrati, more to pač vznemirjati konservativce, ne nasprotuje pa svetovnemu položaju. V sosednih nemških in v češki državi, kjer je še nedolgo vladalo meščanstvo, je vlada po večini v socijalističnih rokah. Tudi v Franciji koprimo po premoči demokratičnih činiteljev, od katerih pričakujemo več pravičnega razumevanja nego od imperijalistov. In pri nas naj bi bilo nenaravno, da se demokrati zvežejo za gotov delovni program s socijalnimi demokrati? Diplomatski zastopnik ugledne velesile v Beogradu je izrazil svoje veliko zadoščenje, ko je izvedel, da je v Beogradu prišlo do te časa primerne koalicije. Idejnih nasprotij ni, ki bi bila nepremostljiva. Boljševiška smer je očitno stopila v ozadje. Niti ene točke ni bilo najti, ki bi strankama ne dovoljevala tesne zveze. Nekaj žrtev je vreden veliki cilj skupnega dela in sta obe stranki dolžni v tem oziru z razmerami

računati. Pripravljeni smo pa iti v boju za skupni delovni načrt mi demokrati in socijalisti in se ne bomo skušili izogniti niti posledicam. Kadar pride za stranke doba, da se udeležujejo z vso silo, če se gre za življenje ali smrt stranke, malenkostni obziri ne pridejo v poštev.

Osebnosti so v političnem življenju programi, če jamčijo imena za izvrševanje programa. Ministerski predsednik Ljuba Davidovič, gotovo dober Srb, je poznavalec tudi naših bolj zapadnih razmer. Koliko je naš Slovence razumel, kaže rešitev vseučiliškega vprašanja v Ljubljani. Svetozar Pribičević je izzval mnogo nasprotij, ker je bil neupogljiv, kjer je bilo po njegovem mnenju nepopustno odjenjati. Pritožbe o notranji upravi na Hrvaškem in v Bosni temelje pač na tem, da vodstva nimajo Starčevićanci, narod pa ni nezadovoljen s stvarnim položajem. Da bode se pa upravičnim željam ugodilo, ne bode Pribičević ovira niti v omenjenih delih države, blagodejno mora vplivati v dosedajnem območju radikalcev, če se z doslednostjo v sistemu odstranijo iz uprave osebe, zoper ktere so tehtni stvarni pomisleki, ktere so se pa držale od Protiča in drugih mogočnih protektorjev. V tem oziru se pa boj mora izbojevati in je to ravnotako dobro znano dr. Korošcu, ki ima vpogled v razmere radikalkega uradništva, kakor je znano nam.

Močni roki železniškega ministra Draškoviča je zaupati, da bode tudi on vmes posegel v svojem področju, kjer se še marsikaj ni zgodilo. Ako bode pod Kristanom kot ministrom šum in rud in torej tudi premogovnikov uspelo dvigniti produkcijo premoga, je od tega uspeha ne zmerno mnogo odvisno. V zvezi s temi preosnovami nam je pričakovati uspehov našega delavnega rojaka dr. Kramerja v organizaciji trgovine tembolj, ker uživa dober glas kot razumen in marljiv delavec na vsakem polju. Trgovina in promet bosta pa roki v roki z ministrom financ Vojo Veljkovičem mogla pripraviti pot regulaciji valute in imamo, kakor so parlamentarni boji zadnjih tednov dokazali, v tem možu pričakovati pravičnega razumevanja tudi posestniki krome. Na polju agrarne reforme, ki bode v rokah poljedelskega ministra dr. Poljaka, vstrajamo na svojem stališču in je iskati v zopetnem vstopu Vitomira Korača v ministrstvo novo jamstvo tudi za rešitev tega važnega vprašanja. Žal nam je, da se je odtegnil dr. Korošec s svojci iz uloge odgovornosti, ker tega res ni bilo treba, toda program in osebe, ki so vzele vlado v roke, morejo nas le utrditi v dobrem upanju na

izboljšanje javne uprave, ki je najnujnejša potreba. Ali bode parlament izjavljal pravico in dolžnost kontrole v polni meri ali ne, o tem naj ga kliče na odgovor naša javnost pri bližnjih volitvah.

V državnopravnem oziru stoji mlada država vsekako pred nevarno situacijo. Zdi se, da bodo konzervativne stranke smatrale položaj za sebe kot vprašanje za svoj biti ali ne biti in da si bodo, ali so si že podali davno tozadevno roke radikalci in narodni klub, mogoče tudi dr. Korošček klub. Zdi se nam mogoče, da bodo pustili v nemar edinstvenost in se odločili v interesu lastne politične moči za razcepljenost. Mogoče se ne bodo premislili spraviti celo dinastijo v nevarnost, če ne bode plesala, kakor so želeli ji svirati. Prepričani smo pa, da bode trezen duh naroda v tem potrebnem boju na strani združene demokracije in ga bode ista zmagala v korist edinstvene države. Svesti smo si vseh možnosti in z vsemi računimo.

Kako bode se strankarske razmere v Sloveniji razvile, ni jasno. Znana nam je brezobzirnost bojevanja naših konservativcev, toda vajeni smo ga. Naše somišljenike čaka važna odločitev za boj v prid demokracije in ljudskih koristi in narodne države. Vsakdo je dolžen biti v tem boju na svojem mestu. Pri nadstrankarskem loncu si ne bode mogel kuhati nikdo juhe, če noče, da se bode preko njega šlo na dnevni red. Zaslombe Dunaja in Rima ni več, narod bode in je zlasti med vojsko že izpregledal in je postal samostojen mislec. Našel bode svojo pot, kjer je navidezno ne najdejo razni slovenski politiki. Preporod pa prihaja neizogibno tudi za Slovenijo.

Fin. komisar J. Sattler:

Valutni problemi.

(Dalje.)

Kontingentiranje bankovcev.

Svojo notranjo vrednost črpa denar predvsem iz narodnega gospodarstva in primerne kontingentiranja.

Države kontingentirajo število bankovcev različno. Francija ima od l. 1911 določen maksimalni kontingent 6800 milijonov, do katerega lahko izdaje bankovce. Tam je ta kontingent neodvisen od zlatega zaklada notne banke, kar je povsem pravilno. V Avstro-Ogrski je moralo biti pred vojno 40% bankovcev pokritih z zlatom, ostalih 60% pa je moralo imeti bančno kritje (v vrednostnih papirjih, menicah, devizah itd.) s kratko (3—6 mesečno) skadenco. Preko tega kritja se je lahko izdajalo še za 400 milijonov bankovcev brez davka, to mejo presegaajoči znesek pa je bil podvržen 50

Lobo, currumpawski kralj.

Angleški spisal Ernest Seton-Thompson.

(Dalje.)

III.

Edenkrat ali dvakrat sem opazil nekaj, po čemur sem začel slutiti, da med currumpawskimi volkovi ni vse v redu; odkril sem bil sigurne znake neposlušnosti in nepokornosti. Sled nekega malega volka se je namreč jasno razbiral od sledov drugih in često je ta volk stopal daleč pred samim vodnikom. Tega nisem mogel pojmiti, dokler mi ni neki pastir nečesa omenil, kar je zadevo razbistrilo.

»Davi sem videl četo,« je rekel pastir, »a ona neposlušna volčica, ki beži vedno spredi, je Blanka.« Tedaj se mi je zasvitala prava istina. Blanka je edina smela biti tako neposlušna. Kakega drugega volka pa bi Lobo radi nepokorščine na mestu zadavil.

Radi tega sem skoval nov načrt. Zaklal sem telico in nastavlil okoli trupla nekaj pasti, vendar tako, da so mogle biti takoj opažene. Glavo junice, ki je volkovi niti ne pogledajo, sem odrezal in jo vrgel belj na stran, ali okoli nje sem postavil šest pasti, ki sem jih pa pazljivo skrtil. Ko sem opravil ta posel, sem imel namazane roke, čevlje in orodje s svežo govejo krvjo, kakor da je potekla

iz odrezane glave. Ko je vse to bilo gotovo, sem potegnil po tem mestu nekolikokrat sem in tja krzno prerijskega volka in z njegovo taso sem utisnil nad pasti volčji sled. Glavo sem postavil tako, da je bil med njo in nekimi grmovi le ozek prelaz. Na tem mestu sem ukopal dvoje svojih najboljih pasti in jih pričvrstil za rogove.

Volkovi imajo navado, da preiščejo vsako truplo, ki ga zavohajo. To store tudi, če ne nameravajo jesti. Ta njihov običaj je bil podlaga za mojo osnovo. Nadjal sem se, da se mora currumpawska četa truplu približati. Niti malo nisem dvomil, da najde Lobo takoj past poleg mesa in da ustavi svojo četo, ali uspeha sem pričakoval od glave, ker se je zdelo, da je malomarno odvržena.

V jutru sem prišel, da pregledam pasti in kdo opiše moje veselje. Bili so sledovi cele čete, a mesto, kjer je ležala glava, je bilo prazno. Brzo sem preiskal sled in našel, da je Lobo pogrnil svoje volkove od mesa, a neki mali volk je krenil na stran, da preišče glavo in pri tem se vjel v past.

Šli smo za sledom in ko smo jahali eno miljo, smo opazili nesrečno volkuljo Blanko. Hitro je bežala, dasi jo je ovirala velika goveja glava. Skoro da nam je ušla z vida. Došli smo jo še le, ko je zšla med pečevje, ker so se rogovi telice

zapikavali za kamejaje. Med vsemi volkuljami, kolikor sem jih videl, je bila Blanka najlepša. Krzno jej je bilo mehko, gosto in skoro povsem belo.

Postavila se je v brambo in je zatulila s strašnim glasom. To strašno tuljenje se je razleglo po dolini. Tam od daleč smo zaslišali globoko tuljenje, oziv starega Loba. Bil je to njen poslednji krik, ker v tem smo že bili dospeli in ona je morala vso pažnjo in silo uporabiti za svojo obrambo.

Sledil je grozen prizor. Svoje vrvi smo vrgli za vrat volkulji, ki je bila obsojena v smrt, in pognavši konje na nasprotno stran, smo čvrsto potegnili. Blanki je prišla kri na gobec, oči je izbulila, udi so jej odrveneli in padla je mrtva na zemljo. Odjezdili smo domov, a za seboj smo vlekli mrtvo volčico. Nepopisno je bilo naše veselje, ker smo zadali Labu strašno udarec.

Ob času usmrtnice volkulje, pa tudi kasneje, ko smo se vračali dolov, smo čuli, kako tuli Lobo v kratkih presledkih. Po širokih poljanah je taval in iskal Blanko. Ni je nezvesto zapustil, ampak ko je videl, da je ne more več rešiti, je pobegnil, da se umakne našim puškam. Za čas celega našega pota smo ga čuli, kako tuguje. Iskal jo je zama; in meni je bilo jasno, da mu je bila Blanka zvesta družica.

Ko je bilo solnce že zašlo, se je zdelo, da prihaja bliže v smeri napram nam. Glas mu je postajal vse jasnej in v njem se je razbiral njegova tuga. To ni bil več oni močni, zapovedujoči glas vladarja, ampak zateglo, tužno zavijanje: Blanka! Blanka! Lobo ni bil več daleč od mesta, kjer smo obvladali Blanko in zd se, da je končno našel sled. Naenkrat se začuje grozen krik — našel je mesto, kjer je bila Blanka umorjena. Zalostno in bolno je bilo njegovo zavijanje, in še sami okoreli pastirji so pravili, da še nikoli niso čuli volka tako bolestno zavijati. Lobo je moral razbrati, kaj se je dogodilo, ker ono mesto, kjer je Blanka poginila, je bilo nakvašeno z njeno krvjo.

Tedaj je šel po našem sledu do domovja. Da-li je mislil tu najti Blanko, ali je imel nakano osvetiti se, ne vem. Vsekakor je storil poslednje, ker pograbilši našega siromašnega psa nekje izven ograje, ga je raztrgal na tisoče koščkov in to komaj 50 metrov pred našimi vrati. Po vseh znakih se zdi, da je bil to noč sam samcat, kajti sledečega jutra sem našel samo eden sled. Po tem sledu sem spoznal, da je Lobo nesmotreno begal sem ter tja, česar ni sicer nikoli delal. Zato sem nastavlil na periji zelo mnogo pasti in uspeh je bil moj. Lobo se je res ušel, a bil je tako močen, da se je odtrgal in vrgel s sebe past. (Dalje prih.)

odsotnemu davku. Čimveč je znašal zlati bančni zaklad, temveč se je lahko izdajalo bankovcev in čim bolj se je skrčilo zlato v bančnih predalih, tembolj se je moralo reducirati število izdanih bankovcev. Ako se je moralo poplačati inozemske terjatve z zlatom, ker je bila naša plačilna bilanca neugodna, se je moralo potegniti takoj določeno število bankovcev iz prometa, kar je povzročevalo pomanjkanje plačilnih sredstev in z ozirom na to denarno draginjo. Nasprotno je dotok zlata povzročil večje število bankovcev in razvrednost denarja. Vsled tega se je obrestna mera v Avstro-Ogrski vedno spreminjala, medtem ko je pri sistemu maksimalnega kontingenta ista ostajala v Franciji dosti stalnejša.

Pomen bank in drugih denarnih zavodov za denarno veljavo.

Število bankovcev, ki jih naj državne banke emitirajo, mora biti ob vsakem času drugačno in se mora prilagoditi premetnim potrebam. Čim intenzivnejši je promet in čim redkejšje izvršuje vsak posamezen bankovec svojo vlogo kot posredovalec pri prenosu vrednosti, tem večja je potreba bankovcev oziroma plačilnih sredstev na splošno. Iz tega izprevidimo, kakšen pomen imajo v državi tudi z ozirom na denarno veljavo banke, hranilnice in posojilnice, ki vsesavajo v sebe imejiteljem nepotrebna plačilna sredstva ter jih stavijo na razpolago onim, ki jih rabijo v svrhu nakupa vrednosti. Na ta način se zniža znatno število za obavo prometa potrebnih plačilnih sredstev. Opozoril bi pri tem na Črno goro, kjer sem imel priliko opazovati v tem pogledu prav nevarne posledice. Ta država, kolikor mi je znano, ni imela več kakor eno ali dve mali banki ter menda dve hranilnici oziroma posojilnici. Vsa glavna, vtelesena v plačilnih sredstvih, je ostajala v nogavicah črnogorskih kmetov in ker vsled splošnega, tamkaj obstoječega medsebojnega nezaupanja tudi podeljevanja zasebnega kredita ni bilo v zaželjeni meri, je bila v državi potrebna vedno nova množina plačilnih sredstev in to vkljub izginjajoče malemu prometu, ki se je v tej revni državi mogel vršiti. Da nerazumevanje pomena bančnih institucij, kakor tudi pomanjkanje teh slednjih na potrebno množino plačilnih sredstev in torej tudi na veljavo denarja neugodno vpliva, je jasno.

Država, v kateri je razvita organizacija bank in splošnih kreditnih zavodov, potrebuje dosti manjšo množino denarja, kakor v tem oziru neorganizirana država. Ne samo dejstvo, da v takih državah opravlja vsak bankovec pogostejše svojo nalogo, nego tudi možnost transskripcij, ki se v tem slučaju lahko vršijo, opravičuje v takih državah zmanjšano število plačilnih sredstev. Prenos vrednosti se lahko izvrši ali potom nastetja gotovine v roke prodajalca ali pa na abstrakten način, kjer denar ne igra nikake posredovalne vloge, nego se n. pr. kupnina na korist prodajalca pri banki, kjer imata kupec kakor prodajalec svoje račune (konti), kratkomalo prepíše. Ta slednji način plačevanja zmanjša potrebo plačilnih sredstev prav znatno in zvišuje denarno vrednost, vsled česar se je pričelo med vojno intenzivno gibanje proti plačevanju v gotovini. Žalibog so ostajali vsi tozadevni pozivi merodajnih narodnogospodarskih pisateljev neupoštevani, ker se odgovorni kratkovidni faktorji avstrijske državne oblasti za pomembnost teh nauk niso brigali. Mogoče bi nam bilo v tem oziru prihranjen marsikatero zlo, ki ga bomo morali danes ali jutri pri reševanju valutne krize bridko okusiti.

S prometom, ki se obavlja brez gotovine se zmanjša potreba plačilnih sredstev, kojih število mora pa tembolj rasti, čim višje so cene posameznih potrebščinam. Ta način obave prometa bo za nas vse dotlej posebne važnosti, dokler se cene blagu ne bodo ustalile in bode obstojala vsled nezadostne produkcije stalno tendenca naraščanja cen. Pri vsem visokem številu (6 milijard) plačilnih sredstev, ki baje krožijo po našem jugoslovanskem ozemlju, je vsled visokih cen nemogoče obavljati nemoteno promet in nastaja zdaj tu, zdaj tam občutno pomanjkanje denarja. V »Slov. N.« od 17. aprila 1919 čitamo, da je v Zagrebu nastalo občutno pomanjkanje plačilnih sredstev in da je bila potreba od avstro-ogrške banke zahtevati za 118 milijonov bankovcev. Isto potrebo je čutil pred tedni Osjek, kjer je morala občina pod državno kontrolo in garancijo izdati občinski denar, da se odpomore pomanjkanju denarja. Seveda je ta način gospodarenja

podobno vlivanju olja na ogenj, namesto vode. Namesto, da bi se z vsemi sredstvi delovalo na to, da se odstrani iz prometa nepotreben del bankovcev in drugih plačilnih sredstev, se jih še umetno pomnožuje. Vsaka nova emisija le še potencira razvrednost obstoječih bankovcev. Pri tem trpi vse narodno gospodarstvo in čimveč bo tega papirja, tem večja utegne biti končna katastrofa. Kakor ne kaže kontingent plačilnih sredstev reducirati na neki pretirani minimum, tako je vsako prekomerno pomnoževanje istih nevaren strup za razvoj gospodarstva. Ta strup pa more vendar tudi v gotovem oziru učinkovati kot zdravilno sredstvo v narodnem gospodarstvu, ali samo takrat, če je doziran v primerni meri.

(Dalje prih.)

POLITIČNE VESTI.

Nova vlada. Pozno v noči 14. tm. se je zaznalo za listo nove vlade, katere sestavo je predložil min. preds. Davidovič 15. tm. regentu Aleksandru v odobrenje in v podpis ukaza o ustanovitvi koalicijskega ministerstva iz članov demokratske zajednice (13) in soc. demokratov (3). Ministrstvo zunanjih zadev je obdržal dr. Trumbič, ki je za enkrat izven strank. Nova vlada je sestavljena sledeče: predsedstvo: Ljuba Davidovič, zunanje zadeve: dr. Ante Trumbič, finance: dr. Voja Veljkovič, notranje zadeve: Svetozar Pribičević, pravosodje in priprava konstituant: Kosta Timotijević, javna dela: Velizar Vulović, promet: Milorad Drašković, prosveta: Pavle Marinković, verstvo: dr. Tugomir Alaupović, kmetijstvo in agr. reforma: dr. Fr. Poljak, trgovina in industrija: dr. Albert Kramer, vojska: Števo Hadžić, pošta in brzojav: dr. Edo Lukinič, soc. politika: Vitomir Korač (soc. dem.), prehrana in obnova zemlje: Vilim Bukšeg, (soc. dem.), šume in rude: Anton Kristan (soc. dem.), zdravje: dr. Krulj.

Narodno predstavništvo bo sklicano na četrtek 21. tm. k seji, v kateri se predstavi nova vlada z obširnim delovnim programom. Zahtevala bode tudi eno- ali dvomesečni računski prozorik. Tokrat bi zasedal parlament le nekaj dni in šel potem do jeseni na enomesečni dopust. V jeseni pride na vrsto agrarna reforma, volilni red za konstituantno in valutno vprašanje.

Demokratska zajednica ima jutri v sredo 20. tm. zelo važno sejo.

Delegati avstrijske republike so prišli v Beograd zaradi trgovskih dogovorov z našo vlado.

Bolgarija. Za guvernerja v Bolgariji je imenovan poveljnik ententnih podonavskih čet, francoski general Graziani; za poveljnika zavezniških čet na Bolgarskem general Chretien in za načelnika generalnega štaba general Chlaudel.

Med Čehi in Poljaki zaradi Tešinskega ozemlja še vedno ni prišlo do sporazuma. Na Poljskem zahtevajo od vlade, naj predloži Čehoslovakom ultimatum in naj se odloči vprašanje z orožjem.

Zavrneni protipredlogi delegatov avstrijske republike. Iz Pariza poročajo, da je teritorialna komisija mirovne konference dne 14. tm. proučila noto delegatov avstrijske republike in zavrnila vse predloge.

Kari habsburški spletkari. Po vsej sili bi rad bil že zopet vladar. Iz Švice se zanesljivo poroča, da je že 22. jun. bil v Lucernu sestanek visokih avstrijskih in ogrskih oseb, ki so razpravljale o padcu Bela Kuna. Tudi bivši cesar Karl je bil navzoč, dalje nadvojvoda Friderik, grof Julij Andrassy, princ Windischgrätz in Schönburg. Razine plemenitaške glave torej še vedno spletkarijo v prid Habsburgovcem.

Iz Rusije. General Judenič namestnik Petrograd. — Boljševiške čete so se morale pred ukrajinskimi četami, ki prodirajo proti Kijevu, umakniti proti Usmanu in Kursunu. — Iz Amerike se pričakuje za Kolčakovo armado velika množina vojnega materijala (45 tisoč pušk, več milijonov patron itd.) — V Sibiriji so se združile vse stranke, tudi socialisti, za končno uspešno borbo proti boljševikom.

Proti povratku Habsburgovcev so se odločno izrekle že najrazličnejše države. Tudi naš delegat Pašić se je v pogovoru z zastopnikom Amerike v svetu petorice, Polkom, odločno izjavil proti povratku Habsburgovcev. Polk je

odgovoril, da ameriška delegacija zavzema isto stališče kakor Jugoslavi in Čehi in da jih bo v tem oziru podpirala.

IZ KOROTANA.

V celovski klavnici imajo od 1. 1914 do 1. 1919 izgube 159.786 K 62 v. Skozi 8 let sploh še ni bila predložena nikaka bilanca, iz knjigovodstva pa ni bilo razvidno, ali delajo z dobičkom ali z izgubo. Krasno nemško gospodarstvo!

MARIBORSKE NOVICE

Mariborska eskomptna banka — nova orijentacija. Dne 14. tm. se je vršil pod predsedstvom dosedajnega podpredsednika dr. Rudolfa Franz 47. redni občni zbor Mariborske eskomptne banke, kojega sklepe je posvedočil notarski namestnik g. Franjo Kisper. Nadzornik g. Ciril Toman ugotovil je sklepčnost zbora ter proglasil stari upravni svet. kojega 4 člani so sedaj v sovravnem inozemstvu, za razveljaven. Vršila se je nova volitev in so bili potom listkov izvoljeni sledeči gospodje: Dr. Rudolf Franz, Viktor Glaser, dr. Mirko Grasseli, dr. Josip Leskover, dr. Franjo Lipold, Lovro Petovar, dr. Vilko Pfeifer, Josip Rosenberg, dr. Fric Scherbaum in Ivan Šoštarčič. V nadzorovalni svet sta bila voljena gg. Drago Kobi in Ivan Veselič, za njih namestnika pa Adolf Himmler star. Po ravnatelju g. Hermanu predlagana razdelitev čistega dobička, ki dotira v smislu pravil različne fonde ter zlasti tudi dovaja rezervi za efektne izgube znesek 68.935 K ter predvideva za kupon leta 1919 plačilo 20 K (5%), se je sprejela v vrednost, odnosno je bila odobrena. Na tem občnem zboru so bile oddane pomembne izjave, zlasti tudi po vladnem komisarju g. dr. Pfeiferju, ki kulminirajo v tem, da naj tvorijo podlago delovanju tega domačega bančnega instituta le čista gospodarska politika, stvarno vodstvo ter popolno vpoštevanje novonastalih razmer v Mariboru, kateremu se obeta kot obmejnemu mestu v trgovsko-političnem oziru važna vloga. Pričakuje se, da bo ta sporazum na gospodarskem polju našel razumevanje v krogih interesirane ljudstva, to pa v korist njemu samemu.

PTUJSKE NOVICE.

Prvo slovensko kavarno (»Balkan«) so otvorili 9. tm. v Ptujju. Najemnik je ptujski Slovenec Janko Vučak.

CELJSKE NOVICE.

General Smiljanič se je na povratku v Ljubljano v soboto in v nedeljo ustavil tudi v Celju na kratko inšpiciranje tukajšnje garnizije. Dne 27. maja, ko je pripravil ofenzivo na Koroskem, je zapustil Ljubljano. Vodil je osebno operacije za osvoboje Korotana, kjer so naši odredi tekmovali med seboj v vztrajnosti in junaštvu in kjer se je izkazala moč našega orožja. Pariz nas je sicer prisilil, da smo morali zapustiti Celovec in se nekoliko umakniti. Tudi zavetje Beljaka nam je bilo iz Pariza zabranjeno. General Smiljanič se je podal iz Korotana in je dne 12. tm. osvobodil tudi Prekmurje. Vrlemu možu-junaku se poklanja hvaležni slovenski narod, zakaj rešil nam je s pomočjo junaške armade dva bisera slovenske zemlje.

Kako dolgo se boste dali še za nos voditi? Prejeli smo: Bivši mestni ekonom Derganc bi bil moral že davno izprazniti stanovanje na Kralja Petra cesti in ga oddati novemu mestnemu oskrbniku g. Bezenšku. Toda g. Derganz si zna očitno merodajne gospode ovijati krog prsta, zakaj še vedno tiči v stanovanju na kralja Petra cesti, dočim mora radi njega uboga tržaška družina, ki bi imela priti v sedanje Bezenškovo stanovanje, še vedno stanovati v železniškem vozu za 14 K dnevne najemnine. Derganzu je bilo nakazano drugo stanovanje na kralja Petra cesti, pa mu ni bilo po volji in ni šel tja. Ko smo nedavno povedali, da ima itak svojo vilo in v njej prazno stanovanje, pa je šel in vilo enostavno prodal. »Kaj nam pa morejo!« No in sedaj je šel na magistrat in prosil (ali zahteval?), tudi to je mogoče!), naj ga puste še tako dolgo, da dobi iz Nemške Avstrije od sorodnika brzojavni poziv za odhod v »objubljenno deželo!« Seveda so mu šli na

lim in mu dovolili. Čudno je vsekakor, če se pustijo ljudje od kakega Derganza tako za nos vleči. In zavoljo takšnega človeka se pusti trpeti od naše države nastavljene ljudi v železniških vozovih! Neverjetno!

„Neprijeten prizor.“ Notico v zadnji številki pod tem naslovom moramo popraviti v toliko, da poulične bitke ni povzročil orlovski naraščaj, ampak naraščaj socialdemokratskega telovadnega društva „Svoboda“, ki telovadi ob četrtkih. Tajništvo celjskega Orla nam poroča, da tudi ono najostreje obsoja slične prizore, povzročene od katerekoli strani, ker namen vsakega telovadnega društva je nravna vzgoja mladine, ne pa navajanje k surovosti in podivjanosti.

Umrl je železniški revident g. Ivan Stopar, primorski begunec, v celjski javni bolnici. Zadel ga je kap. Nedavno mu je umrla žena. Zapustila sta 3 nepreskrbljene otroke. Pogreb je bil v nedeljo 17. tm. Vrlemu narodnjaku naj bo lahka naša gruda!

„Volkašin“, lepa dramatična pravljica o hajduku-roparju in njegovi nevesti Katri, je privabila minoli četrtek v naše mestno gledališče toliko občinstva, da je bilo gledališče do zadnjega kotička zasedeno. Mnogi niso več prostorov dobili. Igralci pod vodstvom člana Narodnega gledališča v Ljubljani g. Povheta so se z ljubeznijo vživeli v svoje vloge in tako lahko trdimo, da se je igralo lepo, v splošno zadovoljnost. Nekaj novega je bila krasna vpriporitev pristne belokranjske svatbe, kjer so svatje kot pevski zbor pod vodstvom g. Preglja in ob spretnem spremljevanju godbe izvrstno rešili svojo igralsko in pevsko čast. Čujemo, da pripravljajo naše dramatično društvo za v kratkem novo prireditev.

Državna posredovalnica za delo podružnica za Celje in okolico. V pretečenem tednu je na novo iskalo dela 39 moških in 6 ženskih moči. Delodajalci so iskali 24 moških in 9 ženskih moči. Posredovanj se je izvršilo 13. — Dela iščejo: 15 strojnikov, kurjačev, ključavničarjev, monterjev, mehanikov, kovačev, kleparjev, zlatarjev; 4 mlinarji, peki, mesarji; 5 natakarijev oz. natakarič; 2 polirja; 1 stavb. tehnik; 6 tesarjev, steklarjev, slikarjev, vrtnarjev, pečarjev; 12 rudarjev; 7 hlapcev; 7 ekonomov; 10 pisarn. moči; 49 raznih delavcev; 4 kuharice; 4 blagajničarke; 19 trg. uslužbencev; razni vajenci. — Delo je na razpolago: ključavničarjem, kleparjem, mizarjem, kolarjem, sodarjem, pis. močem, hlapcem in deklam, kuharicam, sobaricam, gospodinjam, hišinam, navadnim delavcem in dninarjem ter različnim vajencem.

Obrotniški sestanek v četrtek 21. tm. ob 8 uri zvečer pri Percu v Gaborjih.

Predlog iz občinstva. Pišejo nam. Marsikaj še človek vidi, kar pravega narodnjaka mora v srce boleti. Koliko elementov je še tu, ki absolutno nimajo pravice, bivati še dalje v naši državi; koliko se s strani naših ljudi — med častništvom, uradništvom in drugim civilnim prebivalstvom! — švabčari; koliko še vedno greše naši ljudje z zahajanjem v nemške trgovine in gostilne. Predlagamo: iz vseh stanov in strank naj se osnuje narodni odbor, ki bo vse to nadzoroval in skrbel, da se korenito spremeni. Samo pol leta strogega dela v tem smislu, in lastnika Narodne kavarne bo minila volja še kedaj predlagati v gostilničarski zadrugi, naj ostane nemški uradni jezik. Odbor mora biti seveda sestavljen iz neodvisnih, nesebičnih, odločnih Slovencev in Slovenk in ne sme biti v njem niti ena oseba „z maslom na glavi“. Odbor naj bi tudi skrbel zato, da bodo predstojniki naših uradov vpoštevali upravičene prošnje jugoslovanskih državljanov, da ne bodo šle vse v koš ali pa ležale v kupih za podlago pisarniškega prahu. Odbor bo moral tudi gledati, da bomo imeli v Celju res samo narodno uradništvo. Vse, kar ima (bodisi sami bodisi po ženah!) v Celju še nemško sorodstvo, se mora prestaviti odtod v druge kraje, da ne bomo kedaj še tudi mi deležni dogodkov, enakih mariborskim. Tudi slučajni, da naši narodni odvetniki vlačijo nemškutarske grešnike iz jam, katere so ti pod staro Avstrijo Slovincem kopali, sedaj pa sami vanje padli, morajo ponehati. Osebe, ki se čutijo zmožne za to važno nalogo in imajo

potrebno voljo za vztrajno delo, naj skličejo sestanek.

Vodstvo plinarne ponovno opozarjamo na uhajanje plina iz cevi blizu pošte, kjer je od časa do časa neznošen plinov smrad. Je vendar škoda plina, ki je itak v današnjih razmerah dovolj drag.

Uradni dnevi pri gospodarskem uradu v Celju so samo ob torkih, četrčkih in sobotah od 9. do 12. ure; izven teh dni odnosno ur se strank radi preoblega dela na noben način ne bo sprejemalo.

Prijeten tovariš. Strojvodja Alojz Černovšek je te dni sedel v kavarni Union v Celju z nekim Andrejem Cokelj, stanujočim v Mariboru, in mu za čas, ko je šel na stranišče izročil zavitek s 23 bankovci po 1000 K in 70 bankovcev po 100 K. Ko se je vrnil, ni bilo več Coklja in ne denarja. Oboje je izginilo brez sledu. Coklja če iščejo. Star je krog 30 let, suhega obraza, plavalas, oblečen v jahalne hlače, prenašene iz častniškega blaga, in v površnik iz temne vojaške suknje.

„Briefmarken des Südschlavischen Staates besorgt Fritz Jakowitsch, Cilli in Steiermark“ Tak inserat čitamo v »Internationales Briefmarken-Offertenblatt« — u. Radovedni smo, če se je nesramnost s poznamenovanjem »Südschlavisch« natisnila z vednostjo F. Jakowitscha ali ne!

DNEVNE NOVICE.

Skrajni čas. Za pogoščenje jugoslovanskega dijaštva 31. avg. in 1. sept. t. l. v Celju skrajni čas vpslati prispevke. Za maturantski izlet v Ljubljani se je rabilo kakor čujemo nad 20.000 K. Za sprejem v Celju, ki ne sme izostati, treba torej tudi primernih žrtev, katerih se naši napredni krogi pač ne bodo branili. Ta teden naj se pozivu za vpošiljatev prispevkov gotovo že ustreže. Pripravljajni odbor.

Podpirajmo ubogo, učečo se mladino! Naša država potrebuje na vseh poljih veliko šolanih ljudi; toda nešteto mladih ljudi je, ki bi radi šli v šole, pa nimajo sredstev. Zato je deželna vlada uvedla posebno podporno akcijo, ki je zamišljena sledeče: 1) v vsaki občini se osnuje »občinski podporni odbor«; na čelu mu je župan, v odboru pa župnik, nadučitelj in drugi zastopniki občine; odbor nabira prispevke in ima vsak mesec vsaj enkrat sejo; 2) vsi občinski podporni odbori enega okrajnega glavarstva se združijo v okrajni podporni odbor, v kateri pošlje vsak obč. podp. odbor po enega zastopnika; 3) pri poverjeništvu za uk in bogočastje se osnuje osrednji podporni odbor. Občinski podp. odbori pošljejo nabrane zneske slednjemu. Dijaki vlagajo prošnje pri obč. podp. odborih, ki jih pretresejo in vpošljejo v daljni pretres okr. podp. odborom, ki jih pa končno predložijo osr. odboru. Prispevki so določeni: ustanove po 1000 K, letni prispevki po 20 K in darila. Vsak naj podpira z vsemi močmi to akcijo, zakaj tu naložen denar bo donal domovini stotere obresti.

»Slovenska Matica«. Pod tem imenom je te dni zopet oživel slovaško kulturno društvo s cilji naše Slovenske Matice, ki je bila ustanovljena isto leto ko naša (1896), ki pa jo je Tisza l. 1875 razpustil in konfisciral njen imetek.

Osebnosti. Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani je v svoji seji dne 16. julija t. l. poverila referat za vinarstvo in kletarstvo za Slovenijo vinarstvu nadzorniku Francu Matjašiču in ga pridelila poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. V isti seji je deželna vlada sklenila, da se ustanovi za Slovensko Štajersko samostojno kletarsko nadzornišтво s sedežem v Mariboru. Za kletarskega nadzornika v Mariboru je imenovan vinarški nadzornik Josip Zabavnik, ki je službo že nastopil. Kletarski nadzornik Franc Gombač v Ljubljani opravlja odslej kletarsko nadzorovalno službo na Kranjskem in na Slovenskem Koroškem.

Za posetnike kopališč. Ministrstvo saobračaja objavlja naredbo z dne 28. julija 1919 št. 10852, glasom koje velja za posetnike kopališč, če se izkažejo s potrdilom, da so se mudili v kopališču vsaj 15 dni, na državnih železnicah polovična vožna cena. Za vožnjo v kopališče je treba plačati polno ceno, za povratek pa velja prvotni vozni list brez doplačila.

Pobegnili je iz Štor 15 letna Elizabeta Čretnik, potem ko je bila pri tatvini zasačena. Opozarja se občinstvo na to dekle in se prosi, kdor bi vedel njeno bivališče, naj to naznani bližnji orož. postaji. Dekle je bilo pri pobegu slabo oblečeno, boso in gologlavo, je debelega okroglega obraza, govori dobro nemško in slovensko, stariše ima v Nemčiji in ni izključeno, da si bo nadljalo tudi drugo ime.

Razpisana je tobačna glavna trafika v Mariboru, Tegetthofova ul. 77. Čisti trafikantski dobiček leta 1918 je znašal 4923 K 79 v, Jamščina 490 K. Ponudbe do 3. septembra 1919.

Splošni socijalistični kongres se vrši začetkom febr. 1920 v Ženevi. Jugoslavija bo zastopana z 8 delegati.

Jugoslovanski konservatorij ustanovi »Glasbena Matica« v Ljubljani. Prvi oddelki se prično že letošnjo jesen.

Proti beri. V »Slovincu« z dne 17. t. m. čitamo pod gornjim naslovom sledečo notico: »Sinjsko — cetinjnska duhovščina z dekanom in gvardijanom na čelu je poslala škofu Cariću naslednjo spomenico: »Ker bera ni več času primerno sredstvo za materialno vzdrževanje dušnopastirske duhovščine, pač pa je to ponižujoč in za mnoge ubijajoč način vzdrževanja, prosimo vse odločujoče činitele, naj se odločno zavamejo za to, da se dušnopastirska duhovščina čimprej na dostojen način stanu primerno preskrbi, ljudstvo pa reši dosedaj vzakonjenega običaja, da v naravi doprinaša za vzdrževanje svojega župnika.« — Čujmo! Ko je pred leti naše napredno časopisje zavzelo enako stališče, nas je med drugimi tudi »Slovenec« pošteno opoval.

Nobelova nagrada za književnost bo letos podeljena norveškemu pisatelju Knut Hamsunu.

Sokolstvo.

Na sokolski zlet v Radečah so prihitela društva iz Spodnjega in Gornjega Posavja, br. Hrvatje in Srbi s članicami ter v precejšnjem številu tudi Celjani s sokolicami, ki so v prvič javno nastopile. Vseh Sokolov v kroju se je zbralo nad 250. Sokolski Savez SHS je zastopal br. Kajzelj, ki je pozdravil imenom Saveza na telovadišču zbrane Sokole. Ob prihodu v Radeče so bili Sokoli in Sokolice prisrčno pozdravljeni, z oken je letelo nanje cvetje, govorili so se navdušeni pozdravni govtori. Vsa prireditve je bila delo gornjega in spodnjega posavskega okrožja celjske sokolske župe. Pri javni telovadbi je pokazalo posavsko okrožje mnogo resnega dela. S prostimi vajami je nastopilo 76 telovadcev in 65 telovadk. Najlepšo točko pa je tvoril trboveljski sokolski naraščaj, okoli 50 po številu. Na tem delu častitamo trboveljskemu Sokolu in uzornemu njegovemu vaditelju. Nastopil je lepo tudi naraščaj Sokola v Hrastniku in Radečah. Br. Srbi so nastopili z lepimi prostimi vajami, enako tudi srbske Sokolice. Telovadbo je zaključila celjska vrsta telovadcev na bradlji in zagorska na drugo. Sokolski zlet v Radeče je krasno uspel, drugače tudi biti ne more, kajti vsa posavska sokolska društva neumorno delujejo. Le tako naprej!

DOPISI.

Iz Vojnika. V eni zadnjih števil »Slovenca« nekdo kar v eni sapi navaja ustanovitve in veselice v Vojniku 15., 17. in 24. t. m. Dopisnik bi naj jasno povedal, kdo so tisti, ki »bodo« uprizorili 17. t. m. šaloigro »Tri sestre«? Ali je »Slovenec« dopisnik še tako siguren zmage, da nas je v svoji notici uvrstil kar med »Slov. kmetsko zvezo« in pa »Orle«? Za enkrat je še prehitro računal in zato tudi v svojem računu napravil veliko napako. Mi se bomo že sami uvrstili, kamor spadamo. — Čisti dobiček veselice 17. tm. gre v splošen narodni namen; zato smo nastopili pri igri in v pevskem zboru v veliki večini ljudje, ki se ne strinjamo z notico »Vojnik pri Celju«, ki je pred par dnevi zagledala v »Slovincu« luč sveta. Morali smo gornje napisati, ker drugače bi kdo mislil, da se je v Vojniku osnovalo kakšno društvo »Sloga«. Izgleda, da bi nekaterim bilo po volji takšno društvo; mogoče bi se pa dalo zlorabljeni v »svoje« namene. Nismo tako kratkovidni, da ne bi videli, kam pes taco moli.

Prostovoljno gasilno društvo na Vranskem priredi v proslavo svojega 30 letnega obstanka veliko vrtno ljudsko veselico dne 24. avgusta 1919 popoldne ob 3. uri.

Iz gornjegrajskega okraja se nam na dopis v št. 87 »N. D.« poroča, da sta vdova Druškovič in pa Potrč imeli ponujen petrolej, pa ga nista hoteli vzeti. Kovšak pa je dobila sol in petrolej. (Ponovno opozarjamo cenj. dopisnike, naj se o vsaki stvari poprej natančno pouče, predno kaj poročajo! Op. ur.)

Iz Posavja. Pred vojno se je na nekem mlinu blestel lep slovenski napis. Med vojno je izginil, ostalo je le še gospodarjevo ime. Tudi danes — 10. mesec po preobratu! — še ni priromal nazaj. Kako in čemu, nam je uganka.

Vel. Dolina na Dolenjskem. Čudili se bodete, da se oglašamo iz tega zapuščenega kraja. Pa pri nas so razmere takšne, da ni več mogoče molčati. Aprovizacija se že pol leta ne briga za nobeno stvar, nismo še videli sladkorja, ne soli, še manj pa moke. Kdo je vzrok, da ubogo ljudstvo ne dobi najnujnejših živil? Naš župan in sploh vsi klerikalni odborniki se ne brigajo prav nič, pač pa mirno gledajo, ko razni postopači naravnost ropajo. Če pride kak kmet ali kmetica iz Brežic, kamor gredo, da si preskrbijo potrebno, jih lopovi ustavijo s puškami v rokah, in oddati morajo hočeš nočeš drago nakupljeno blago, katero potem lopovi prodajo in si denar razdelijo. — Prav po boljševiško. — Opozorili in prosili smo že župana pomoči, pa zaman. Vsak drug župan bi prosil pomoči pri vladi, ako bi sam ne bil kos takim tičem. — Sedaj pa prosimo vlado, naj napravi red, naj zadevo preišče in nam postavi na županski stolec energičnega moža. Župan, ki ni zmožen, sam reda držati in ki hodi po nasvete v župnišče, kjer se ga proti nam kmetom le nahujsko, ne spada na županski stolec.

Malanedelja pri Ljutomeru. Spominu našega domačina iz moravske občine Janka Budja dovolite, da posvetim par vrstic. Bil je računski podčastnik, v civilnem poklicu trgovski pomočnik. Služil je pri vojaki od l. 1911. Na Koroško se je javil prostovoljno. V bojih pri Sv. Pavlu v Labudski dolini je vsled zahrbtnosti civilnega prebivalstva padel 30. maja in bil 1. jun. tam pokopan. Vrlemu vojaku bodi časten spomin!

Iz ljutomerskih goric. Čas preobrata, v katerem živimo, je sprožil marsikatero novo misel, eno boljše, drugo slabšo. Ustanovile so se različne organizacije. Ena izmed teh je baje tudi neka »Ekonomsko strokovna zveza« katera hoče zastopati samo gotove okraje. Ali je očetom te »strokovne« zveze za splošni blagor ali le za ceno slavo, dosedaj ni razvidno, pač pa veje izza kulis boljševiški duh. — Tako se je sestalo pet ali šest oseb in skovalo resolucijo po njih nazorih brez sodelovanja stanovskih tovarišev. Zastopstvo posameznih okrajev so si kratkoma med seboj razdelili. Značilno je, da je bilo zastopanih več okrajev kakor ima zveza članov. Med drugim se v resoluciji zahteva takojšnja odstavev vseh nastavljenec, ki niso absolventi strokovnih šol. Vendar kako protislovje! Sam g. predsednik — bržkone po lastni volji — je le viničarski tečajnik. Omeniti je, da se je v Ljubljani osnovala zveza absolventov kmetijskih šol za celo Slovenijo, kar je bilo tudi v vseh merodajnih časopisih razglašeno. Čemu toraj neutemeljen separatizem? Da se eden ali drugi teh gospodov ni javil k zvezi absolventov, je razumljivo, saj nekateri te pravice sploh ne posedujejo. O celi zadevi prosimo pojasnila.

TRGOVINA, ORBT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

LESNA TRGOVINA DRAVSKE DOLINE.

Kako velikega pomena je dandanes za severni del Jugoslavije združitev gospodarskih panog v trdno falango, so spoznali naši lesni trgovci dravske, mežiške in mislinjske doline ter Koroške. Izvoz lesa v inozemstvo in državne potreščine silijo lesne trgovce v združenje, da kot jednota nastopajo v vseh slučajih, ko bo treba ščititi domače narodne interese in domači kapital. Naši

narodni lesni trgovci ustanovili so si pred kratkim »Društvo lesnih trgovcev dravske doline Sever« s sedežem v Mariboru. Namen tega društva je ščititi lesno trgovino severnih krajev pred tuji izkoriščevalci, tako da bo ostala lesna trgovina tu ob meji v rokah naših narodnih lesnih trgovcev in industrijalcev. Novo društvo se je postavilo prvo na edino pravo demokratično stališče, da socializira lesno trgovino, tako da bo deležen na dobičku tudi uradnik in delavec. Le na ta način hoče preprečiti »Sever«, da bi se po tujih podjetnikih izkoriščalo naše delavne moči v kapitalističnem smislu. Lesni trgovci, združeni v društvu »Sever« zahtevajo za se in za svoje rojake eksploatacijo državnih gozdov, ker imajo do tega vso pravico in ker stremijo za tem, da ostane narodni kapital v domačih rokah.

Namen društva je tedaj brezdvomno kristalno čist in bazira na tendencah države same, zato mora vsak Jugoslovan, ki mu je gospodarski razvoj nove države na srcu, društvo »Sever« po zdravljati in čestitati našim lesnim trgovcem, da so se združili.

RAZNE VESTI.

Strašen zločin se je zgodil nedavno v Devinu na Primorskem. Pred kratkim se je vrnila tja Pernarčičeva družina iz begunskega taborišča na Štajerskem. Hišo je našla porušeno, zato si je napravila pri Sv. Ivanu leseno barako v gostilniško svrhu. Gostilno sta oskrbovala oče Josip in sin Alojz. Pred 14 dnevi zjutraj pride k gostilni neki delavec in najde očeta Pernarčiča ležečega na pragu v krvi mrtvega. Imel je 7 ran z bodalom. Delavec stopi v barako in najde tam tudi sina Alojza v mlaki krvi na postelji mrtvega. Imel je 9 ran z bodalom. Na tleh je ležala listnica z raznimi pismi, katero je delavec takoj oddal na pristojnem mestu. Varnostna oblast je zločinca kmalu izsledila. Bili so trije italijanski vojaki, ki so še spali pri bližnjem železniškem predoru — še vsi krvavi. Pri enem so še našli 60 lir.

Umrli bogataš. 10. t. m. je umrl znani ameriški milijarder Andrew Carnegie v starosti 84 let za pljučnico. V dobrodelnih namene in za napredek znanosti in umetnosti je dal že za živa 200 milijonov dolarjev. Tudi je spisal nekaj knjig.

Zadnja poročila

Ugodna znamenja za novo vlado.

LDU. Beograd 18. avg. Vse časopisje — razun radikalskega — tako »Trgovinski Glasnik«, »Pravda«, »Epoha« itd. pozdravljajo novo vlado zelo simpatično.

Tabor prekmurskih Slovencev v Belatincih.

LDU. Belatinci 18. avg. Včeraj je naše Prekmurje na sijajen način proslavilo največji dan svoje zgodovine, praznik vstajenja, osvobojenja. Nad 20.000 našega naroda se je zbralo. Od vseh strani je vrel narod skupaj peš, na okrašenih vozovih, mošje in fantje na konjih. Prišli so tudi Ljutomerčani, njihov Sokol in veliko občinstva. V slovesnem triumfu sta bila sprejeta vojaški poveljnik Uzornac in civilni upravitelj dr. Lajnšič. Govor se je vrstil za govorom: dr. Kovačič, župnik Klekl, Viktor Kukovec iz Ljutomera in drugi. Po zborovanju je vsa množica zapela »Lepo našo domovino«.

Prevrat v zapadni Ogrski. Nemško prebivalstvo proglašuje združenje s Štajersko.

LDU. Dunaj 18. avg. Včeraj in danes se vrše po vseh nemških občinah zapadne Ogrske velika zborovanja za priključenje k avstrijski republiki. V sklepih izjavljajo zastopniki nemških občin slovesno, da se smatrajo kot del Štajerske in da izstopajo iz ogrske državne zveze. Vsak hip pričakujejo vkorakanja nemško-avstrijskih čet. Vlada avstrijske republike je končala vse vojaške priprave za zasedenje zapadne Ogrske.

Mirovna konferenca pojde na počitnice.

LDU. Pariz 18. avg. Glasom zanesljivih vesti pretрга mirovna konferenca za tri tedne svoje delo. Upanje je, da bo do takrat podpisan mir z avstrijsko republiko.

Napet položaj med Zedinjenimi državami in Mehiko.

LDU. Pariz 18. avg. Iz Washingtona poročajo, da se je položaj med Zed. državami in Mehiko poostiril. Verjetno je, da čete Zed. držav zasedejo Mehiko.

„LASTNI DOM“

registrirana kreditna in stavbena zadruga z om. zav.

V CELJU
Prešernova ulica št. 15.

sprejema branilne vloge in jih obrestuje po (3|2|0) tri in pol od sto

Karol Vanič, Celje

Prešernova ulica št. 15.

Zaloga tu- in inozemskega manufakturnega blaga.

Šolski sluga in hišnik

z mes. plačo 150 K, prost. stanovanjem, vrtom in kurjavo se sprejme. Mesto pripravno za tihega rokodelca (krojač, urar . . .) Natančneje pri kraj. šol. svetu Hrastnik. (Znamko za odgovor priložiti.)

Kompletno napravo za acetilensko razsvetljavo

ima na prodaj državno zdravilišče Rogaška Slatina. Tozadevna pojasnila se dobe pri ravnateljstvu državnega zdravilišča. 2-1

Kupujem

železniške prage (švelerje), bukove in hrastove, kakor tudi bukovo oglje in drva po najvišji ceni. Ponudbe na Franc Drobnič, lesni trgovec Laško. 1196 3-1

Stanovanjeiščem v mestu Celju, ali tudi v bližini mesta, dve do tri sobe s kuhinjo. **Mirna stran brez otrok.** Eventuelno plačam tistemu nagrado, ki mi preskrbi. Cenjene ponudbe prosim pod »Stanovanje 50« na upravn. 1197 -1**Proda se** ali tudi zamenja za pšenico ena nova **suknja** in telovnik iz lodna, svilen blago za en ženski jopič črno in belo, svilena ženska obleka in in več novih prtičev. Ogleđa se dop. od 8. do 10^{1/2} ure dnevno. Savinjska ul. št. 2, I. nadstropje. 1195 1**Našla se je** 16. tm. denarnica z malo svoto in poštini recepisom v vlaku na progi Šoštanj — Zalec. Naslov najditelja pove upravništvo Nove Dobe. 1**Oglje!** Nekaj vagonov bukovega oglja se proda. Naslov: A. Jošt, Celje, Lava 14. 1**Zgubil se je** bel solnčnik na cesti Gorica-Ostrožno-Celje. Poštini najditelj ga najoda proti nagradi v trgovini R. Stermecki. 1200 3-1**Garje,** si bečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K poštine prosto. Prodaja in razpošilja s pošto **lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.** 615 34-29**Moko, pšenico, koruzo, ječmen, rž, otrobe, fižol** in druge poljske pridelke in sadje **ponudi na debelo** samo kompletni vagoni. Ivan Dudič, 1198 Zagreb, Zrinjevac 15. 8-1**Mlada (16-letna) deklica,** večja slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, želi vstopiti kot učenka v kako trgovino. Tozadevni dopisi naj se dopošljejo upravništvu pod »učenka«.**Moško kolo** na prosti tek z znamko „Patria“ stari model bolj kratke vrste z rudečimi plašči še popolnoma celimi je bilo ukradeno 14. tm. ob 10 uri v Cankarjevi ulici št. 9. Kedor zasledi tatu, naj naznani na prvi orož. postaji oziroma sporoči Mih. Dobravcu slik. mojstru v Celju gosposka ul. št. 2, kjer dobi tudi primerno nagrado. 1202**ČEVLJARSKA DELAVNICA****Rud. Zontič**
Kocenova (Špitalska) ul. št. 2 (blizu kolodvora)
izdeluje čevlje po najnižji ceni in solidni izgotovitvi. 46 104-62**Hotel-restavracija**
BALKAN

priporoča dobro kuhinjo in izvrstna vina ter ima dnevno sveže pivo v sodčkih. Na razpolago je klubova soba.

Vsak dan koncert.**- Kontoristinja -****se išče za Celje,** zmožna slovenskega in nemškega jezika, kot pomožna event. tudi samostojna zmožna moč, za mešano trgovino na debelo. — **Prednosti imajo že v tej stroki službojoče moči.**

Ponudbe z navedbo plače pod »Kontoristinja 20« na upravništvo.

SKLADIŠČE

vzajem v najem, če mogoče blizu kolodvora, v mestu, ali tudi zunaj. Cenj. ponudbe pod »Skladišče 20« na upravništvo. 1158

Stavbena in galant. kleparska obrt
A. Jošta nam.**Franjo Dolžan**
243 104-63**Celje, Kralja Petra c. 8**
(nasproti „belega vola“)
Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba točna in solidna.**Pošteno, dobro kuharico,**

ki bi bila zajedno zmožna gospodinjstva in se razume na kmetijstvo, sprejme v stalno službo ugledna hiša v večjem trgu. Čas vstopa po sporazumu. Ponudnice naj pošljejo svoj naslov na upravništvo Nove Dobe. 1168 2-2

Laneno semekupi po najvišji ceni veletrgovina 1173 4-4
Anton Kolenc v Celju.**Karol Loibner, Celje**

priporoča

špecerijsko blago ter vsakovrstne barve za obleke, s katerimi si lahko vsakdo barva vsakovrstno blago sam.

242 104-60

„GOSTILNA“ „BRANIBOR“

priporoča cenj. gostom najboljše domača vina ter vsak čas toplo in mrzlo kuh. njo.

Za obilni obisk se priporoča

244 104-56

A. Robek.**Gostilničarji!**Pristen bel ljutomerčan, rudeč bizelčan in temnorudeče Opolo vino, staro in novo oddaja po zelo nizkih cenah: **Anton Stern**, trgovski posredovalec, Benjamin Ipavčeva (prej Gizelina) cesta 12, Celje. 805 12-12**Vsakovrstno mineralno vodo razpečava tvrdka****Ivan Ravnikar**167 104-81 **Celje**

trgovina s špecerijskim blagom, barvami in deželnimi pridelki.

251

52-32

Vinko Kukovecstavbno podjetje in trgovina z lesom
Lava št. 22 pri Celju**Sedlarska in tapetarska delavnica****J. Strelec**245 104-62
Celje, Samostanska ulica št. 16.**Razpis.**

Pri zdravilišču v Rogaški Slatini se oddajo potom javnega razpisa za zdraviliško dobo leta 1920, 1921, 1922 in 1923 — to je za štiri leta — nastopni

trgovski prostoriproti navedenim letnim najemnim zneskom:
I. Trgovina (švicarija) za mlečne izdelke za K 8000.—
II. Trgovina z zlatino, srebrnino in optičnimi izdelki za » 500.—
III. Krojaška trgovina, oziroma sprejemališče za krojaška dela za » 300.—
IV. Trgovina za damsko šiviljo oziroma modistko za » 200.—
V. Trgovina z delikatesami za » 1000.—

Navedene najeminske zneske je smatrati za najmanjše ponudke, vendar poverjeništvu za javna dela pri oddaji ni vezano na najvišje ponudke.

Glede morebitnega prevzema inventarja, v kolikor je last dosedajnih najemnikov, se mora novi najemnik sam pogoditi s svojim prednikom. P. n. interesenti za gori razpisane trgovine se vabijo, da si iste **že sedaj na licu mesta ogledajo**, ko je takozvana velika sezija.Ponudbam, katere je vložiti **do dne 15. septembra 1919** naravnost pri »Ravnateljstvu državnega zdravilišča v Rogaški Slatini«, je poleg ponudbe najeminskega zneska priložiti sledeče dokaze:

1. o strokovni usposobljenosti,
2. o narodnosti in
3. o zadostni višini obratne glavnice.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo državnega zdravilišča v Rogaški Slatini, oziroma so tam razvidna.

V Rogaški Slatini, dne 12. avgusta 1919.

Ravnateljstvo državnega zdravilišča „Rogaška Slatina“.

Znameniti zdravilni vrelec**Krapinske toplice (Hrvatsko)**zdravijo s sigurnim uspehom vse vrste revmatizma, kostobola, sključenosti, išiasa in vseh njihovih posledic, delujejo izvanredno na sestav živčnih bolezni (neuralgija, neuralgija, histerija, hrbtne bolezni) ter poboljšavajo kronične bolezni ledvic in mehurja, kronična zastrupljenja krvi in kožne bolezni. Pri ženskih boleznih delujejo posebno na nervozne pojave v klimakteriju in z uspehom delujejo pri kroničnih vnetjih maternice in eksudata. — **Vsa nadaljna pojasnila daje in razpošilja prospekte brezplačno kopalniščna uprava.****PRICA & KRAMAR, Celje**Na debelo in drobno! **ZALOGA** Na debelo in drobno!

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga ter kranjskih izdelkov.

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela gostilno

Narodni dom v Celju.

Skrbela bodeva za dobro in točno postrežbo ter se priporoča za mnogobrojni obisk.

1204 3-1

Ivan in Ana Černe.